

A Fővárosi Ítéltábla a Havasi és Karczub Ügyvédi Iroda; ügyintéző: dr. Karczub Péter ügyvéd által képviselt felperesnek, a Dr. Németh Ferenc István Ügyvédi Iroda; ügyintéző: dr. Németh Ferenc István ügyvéd által képviselt alperes ellen, kártérítés megfizetése iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2012. november 27. napján meghozott, 5.P.24.659/2011/12. számú ítélete ellen, az alperes részéről 14. és Pf. 2. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, és az alperest a 4.813.308 (négymillió-nyolcszáztizenháromezer-háromszáznyolc) forint tőke és 249.300 (kettőszáznegyvenkilencezer-háromszáz) forint tőke után egyaránt 2004. augusztus 8. napjától 2004. december 31-ig évi 11 %, 2005. január 1. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamat fizetésére kötelezi.

A le nem rótt 869.100 (nyolcszázhatvankilencezer-egyszáz) forint kereseti és fellebbezési illetékből az alperes által fizetendő illeték összegét 591.000 (ötszázkilencvenegyszer) forintra felemleri, és kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 278.100 (kettőszázhetvennyolcezer-egyszáz) forint illetéket.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 152.400 (százötvenkettőezer-négyszáz) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperes biztosította az ... forgalmi rendszámú gépjárművel 2004. január 30-án a ..., 'A' - 'B' kereszteződésében az elsőbbségadás elmulasztása miatt összeütközött a B. L. által vezetett és **külföldi** forgalmi rendszámmal ellátott ... típusú gépjárművel. Az ütközés következtében B. L. járművel a vele szemben közlekedő kisteherautónak ütközött. A biztosító a kártérítési igényét a kárpék beazonosíthatatlansága, egyes frontális sérülések és a baleset közötti összefüggés hiánya miatt elutasította. A felperes engedményesként indított pert az alperessel szemben 7.064.820 forint kárának megtérítése iránt.

Az elsőfokú bíróság marasztaló ítéletét az alperes fellebbezése folytán eljárt ítéltábla végzésével hatályon kívül helyezte. Döntését azzal indokolta, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta a felek bizonyítással kapcsolatos a jogszabályoknak megfelelő, részletes tájékoztatását. A bizonyításra köteles felperes helyett indokolatlanul az alperest kötelezte a szakértői díj előlegezésére. Ugyanakkor a díj előlegezése elmulasztásának a jogkövetkezményét úgy alkalmazta, hogy arra az alperes figyelmét előzetesen nem hívta fel.

Az új eljárásban lefolytatott tanú- és szakértői bizonyítást követően meghozott elsőfokú ítéletet a másodfokú bíróság ismét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. Indokolása szerint az ítélet maradéktalanul nem felelt meg a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltaknak. Az elsőfokú bíróság ugyanis sem a kereset jogalapja, sem annak összecszerűsége tekintetében nem állapított meg tényállást. Az ítéltábla előírta az elsőfokú bíróság számára a baleseti mechanizmus vonatkozásában az előterjesztett szakvélemény kiegészítését, továbbá a felperes nyilatkoztatását kára mibenlétére és összegére nézve.

A megismételt eljárásban a felperes keresetét előbb 7.419.228 forintra felemelte, majd a szakértői bizonyítást követően leszállította. Végleges keresete szerint a gépkocsi károkori forgalmi értékének és roncsértékének különbözeteként 4.813.308 forint és 2004. január 30-ától, a **külföldön** készített szakvélemény költségeként pedig 215.114,12 forint és 2004. március 15-étől számított késedelmi kamat megfizetését kérte. Igényt tartott továbbá 12.000 forint autómentési költség és annak 2004. január 30-ától, valamint 237.300 forint szállítási költség és 2004. március 1. napjától számított késedelmi kamata megfizetésére.

Az alperes a kiegészített szakértői bizonyítást követően is a kereset elutasítását kérte. Fenntartotta azt az álláspontját, hogy a felperes előadása szerinti baleseti mechanizmus, illetve sérülések nem bizonyítottak. Ennek okát abban látta, hogy a felperesi jogelőd neki felróhatóan a járműve megsemmisítését nem tette lehetővé, és a sérüléseket a maga eszközeivel szakszerűtlenül dokumentálta. Összecszerűségében a tényleges kárt 4.213.500 forintban tartotta elfogadhatónak, és az autómentés költségét sem vitatta.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével az alperest 4.813.308 forint és 2004. január 30-ától, valamint 249.300 forint és 2004. február 10-étől számított kamat, továbbá

300.000 forint és áfa perköltség megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az alperes kötelezte továbbá 300.000 forint le nem rótt kereseti illeték állam javára történő megfizetésére. Ítéletének indokolása szerint a kirendelt szakértő véleménye, továbbá a szabálysértési hatóság tájékoztatása alapján megállapítható volt, hogy a balesetet az alperes biztosítottja okozta. A kárt okozó gépjárműről azért nem állt rendelkezésre a kárfelvételi dokumentáció, mert az alperes a meg szemlézését elmulasztotta. A szakértő emiatt a baleseti mechanizmusra nézve csak valószínűségi szinten tudott véleményt alkotni. A kiegészített véleményében ugyanakkor a baleset felperes előadása szerinti bekövetkeztét lehetségesnek találta, és véleménye szerint valamennyi, a **külföldi** szakvéleményben rögzített sérülés a perbeli balesetben keletkezett. A szakvélemény alapján az alperes a kárkori forgalmi érték és roncsérték különbözeteként 4.813.308 forint megfizetésére volt kötelezhető. Az autómentés és a **külföldre** való szállítás összesen 249.300 forint költségét pedig a felperes számlával bizonyította. A **külföldi** szakértői vélemény költségének megtérítésére azért nem látott lehetőséget, mert az autó értékelése Magyarországon ingyenesen megtörténhetett volna, és a felperes nem bizonyította, hogy jogelődjenek kötött időpontban sürgősen kellett **külföldön** orvosi kezelésen megjelennie. A további szakértői bizonyítás lefolytatását szükségtelennek tartotta, arra figyelemmel, hogy további tények bizonyítása már nem lehetséges, a rendelkezésre álló adatok alapján pedig minden szimuláció csak valószínűségi kategóriában mozoghat. Álláspontja szerint a felperes a kárbejelentést késedelmesen ugyan, de már 2004. augusztusában megtette. Ugyanakkor nem ez a körülmény, hanem az alperes együttműködési kötelezettséget megszegő magatartása vezetett oda, hogy a lényeges körülmények kideríthetetlené váltak.

Az ítélettel szemben, annak megváltoztatása, a kereset elutasítása és a felperes perköltségben marasztalása iránt az alperes terjesztett elő fellebbezést. Fellebbezésében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat helytelenül értékelte, a tényállást a per eldöntése szempontjából lényeges körülmények figyelmen kívül hagyásával tévesen állapította meg. Kiemelte, hogy a felperes a Ptk. 4. § (1) és (4) bekezdése alapján fennálló együttműködési kötelezettségét megszegte azzal, hogy nem tette a biztosító számára lehetővé a sérült gépkocsi meg szemlézését. A **külföldi** szakvéleménybe foglalt fényképfelvételeket pedig elismerten maga készítette. A baleset jogalapjának alátámasztására ezért a konkrét jármű-azonosítókat (pl.: alvázszám, motorszám) nem rögzítő **külföldi** szakvélemény nem alkalmas. Ilyen hiányosság mellett lehetséges ugyanis, hogy a szakvélemény megállapításai nem a felperes járművéről, hanem egy másik, ugyanolyan típusú és színű gépkocsiról készült fényképfelvételeken alapulnak. Álláspontja szerint a baleseti mechanizmus a felperes oldalán felmerült okok miatt nem került bizonyításra. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság ítélete nem tartalmazott indokolást arra nézve, hogy ez a védekezése miért nem állta meg a helyét. Hivatkozott a Kúria azon eseti döntésére, miszerint a Ptk. 544. § (1) bekezdése alapján a biztosítónak joga van a balesetben sérült jármű meg vizsgálására. Ezért a károsult terhére kell értékelni, hogy a

balesetben sérült járművet külföldre szállíttatta és ezzel a magyarországi kárszemlét megghiúsította.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Utalt arra, hogy a rendőrségi eljárás során megállapítást nyert, hogy jogelődje nem felel a balesetért. Az alperes biztosította a helyszínen elismerő nyilatkozatot tett, a balesetben részes harmadik személy kárát pedig az alperes megtérítette. Az általa felkért magyar szakértő az előadott baleseti mechanizmust alátámasztó véleményére a biztosító észrevételt nem tett. A perben eljáró szakértő állításait megcáfolni nem tudta. Kiemelte, hogy a kárrendezési eljárás során az alperes soha nem indítványozta a járműve megvizsgálását. A kár felmérése érdekében jogszerűen vett igénybe **külföldi** szakértőt, az alperes maga is felkérhetett volna **külföldi** társbiztosítót a szemle elvégzésére. Álláspontja szerint az alperes tévesen rója az együttműködés elmulasztását a terhére, mert a biztosítói kárrendezés volt hiányos.

Fellebbezéssel nem támadták, ezért a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján első fokon jogerőre emelkedett az ítéletnek a felperes 4.813.308 forint tőkét és annak késedelmi kamatát meghaladó keresetét elutasító rendelkezése.

A fellebbezés túlnyomó részben megalapozatlan.

A felperes a Ptk. 346. § (1) bekezdése és Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján veszélyes üzemek találkozásából keletkezett kárának megtérítését kérte a károkozó üzembentartó felelősségbiztosítójától. A perben a bíróságnak abban a kérdést kellett állást foglalnia, hogy a gépjármű üzembentartójának kötelező felelősségbiztosításáról szóló 171/2000. (X. 13.) Korm. rendeletben foglaltak szerint fennáll-e az alperes helytállási kötelezettsége.

A jogvita elbírálása során abból kellett kiindulni, hogy a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperes kötelezettségét képezte az alperesi biztosított károkozásának, a kár bekövetkeztének és mértékének, valamint az ok-okozati összefüggésnek a bizonyítása. A Pp. 3. § (3) bekezdése értelmében a bizonyítás sikertelenségének következményei is a bizonyításra köteles felet terhelték. A Pp. 3. § (2) bekezdése és 163. § (1)-(2) bekezdése alapján a felek érdemi nyilatkozataihoz képest volt megítélhető, hogy a perben mely tények szorulnak bizonyításra. Nyilatkozatainak tartalma szerint a biztosító a kárrendezési eljárás során, valamint a perben először csupán a gépjármű egyes frontális sérüléseinek a balesettel való okozati összefüggését vitatta. A biztosítottja felelősségének fennállását alapvetően nem tette vitássá, egy esetben a tárgyaláson a jogalapot kifejezetten elismerte. A későbbiekben vitatta a balesetnek a felperes által előadott helyen és módon történt bekövetkezését. Az utolsó első fokú tárgyaláson pedig már azt is kétségbe vonta, hogy a felperes jogelődjének tulajdonát képező gépjármű a balesetben sérült. A perben lefolytatott bizonyítás eredménye nem indokolta a perbeli nyilatkozatoknak ilyen mértékű változtatását, amely ily módon felvetette az alperes pervitelének

rosszhiszeműségét. A bizonyítás eredményének Pp. 206. §-a szerinti mérlegelése során ezért ennek is jelentőséget kellett tulajdonítani.

A felperesi jogelőd gépkocsijának sérülései mind a baleseti mechanizmus, mind a bekövetkezett kár mértéke szempontjából lényegesek voltak. A felperes a sérült járművet a biztosítónak nem mutatta be, és a felek a bizonyítási eljárás során ezt a körülményt eltérően értékelték.

A Pp. a szabad bizonyítás elvén alapul. A felperes az őt terhelő bizonyításnak a Pp. 3. § (5) bekezdésére figyelemmel ezért nem kizárólag a sérült jármű bemutatásával tudott eleget tenni. A csatolt baleseti bejelentő szerint **Ny. T.** a baleset okozásáért a felelősségét elismerte. A szabálysértési hatóság 153-00409/2004. számon kiadott tájékoztatása azt tartalmazta, hogy **B. L.** és **I. I.** a bekövetkezett balesetért nem felelnek. A ... Kft. által kitöltött kárbejelentő szerint a baleset úgy következett be, hogy az alperes biztosítottja gépkocsijával a felperesi jogelőd gépkocsijának hajtott, amely ennek következtében a kisteherautó jobb első részével ütközött. Utóbbi ugyanis az ütközést az autója kormányát balra húzva sikertelenül próbálta elkerülni. Mind a felperes által felkért (**L. Zs.**) szakértő, mind pedig a perben kirendelt szakértő a baleset felperesi előadás szerinti bekövetkezését lehetségesnek, a felperes járművének és a kisteherautónak a sérüléseit egymással megfeleltethetőnek tartotta. A rendelkezésre álló bizonyítékok tehát egyfelől alátámasztották, hogy ténylegesen a felperesi jogelőd tulajdonában álló gépjármű sérült meg a balesetben, másrészt, hogy a balesetet az alperes biztosítottja okozta.

A szakértő a baleseti szimuláció elvégzését a baleseti helyszínrajz és a károkozó gépjárművének sérüléseire vonatkozó pontos adatok hiányában nem tartotta lehetségesnek. A szabálysértési iratok már igazoltan leselejtezésre kerültek, így a baleseti helyszínrajz sem állt rendelkezésre. Az alperes a károkozó gépjárművet a - 2007. március 22-én kelt ellentmondása szerint - megsemmisítette, a szemlén rögzített tényeket azonban sem fényképfelvételeken, sem kárfelvételi jegyzőkönyvben nem dokumentálta.

A kirendelt szakértő véleménye szerint a felperes járművének valamennyi sérülése a perbeli balesettel okozati összefüggésben keletkezett. Ez a véleménye megegyezett a felperes által beszerzett további két szakértői vélemény megállapításaival. Mindezekre tekintettel nem volt jelentősége annak, hogy a felperesi jogelőd gépjárművének bemutatása a kárrendezési eljárás során nem történt meg. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok helyes értékelése alapján állapította meg az alperes helytállási kötelezettségét, és helyesen kötelezte a szakértő által igazolt tényleges kár, valamint a számlával alátámasztott mentési és szállítási költségek megtérítésére.

Az alperes fellebbezésében hivatkozott eseti döntéssel kapcsolatban az ítélet tábla azt emeli ki, hogy a Ptk. 544. §-a biztosítási szerződés alapján a biztosított, illetve a szerződő fél tekintetében határoz meg kötelezettségeket, és azok megsértéséhez kapcsolódó jogkövetkezményeket. A perbeli esetben azonban a felek között

biztosítási jogviszony nem állt fenn, ennek következtében pedig a Ptk. 544. § (1)-(2) bekezdése sem volt alkalmazható. A felperes a 171/2000. (X. 13.) Korm. rendelet 7. § (1) bekezdése szerint kártérítési igényt érvényesített a károkozó biztosítójával szemben. A rendelet 7. § (6) bekezdése pedig a károsult számára a káresemény 30 napon belüli bejelentését meghaladóan további speciális kötelezettséget a biztosítóval szemben nem állapított meg.

A felperes jogelődje a kárt elmulasztotta ugyan a rendeletben meghatározott határidőben bejelenteni, ez azonban nem járt a bizonyítás eredménye során értékelhető következménnyel. Az alperes ugyanis a kárrendezési eljárás során nem tartotta szükségesnek a felperes gépjárművének megsemmisítését, a károkozó jármű sérüléseit pedig egyáltalán nem rögzítette. Ezért az ítéletábra egyetértett az elsőfokú bíróság azon megállapításával, hogy szakértői szempontból a valószínűségnél magasabb szinten való bizonyítás az alperes magatartása miatt nem volt lehetséges.

Az elsőfokú bíróság ugyanakkor elmulasztotta levonni a felperesi késedelem Korm. rendeletben meghatározott jogkövetkezményét. A rendelet 7. § (6) bekezdése szerint a kárbejelentési határidő elmulasztása esetén - kivéve, ha a károsult bizonyítja, hogy az önhibáján kívül történt - a késedelmes teljesítés jogkövetkezményei a biztosítóval szemben nem alkalmazhatók. Az ítéletábra ezért csupán a kárbejelentés felek által egyezően előadott időpontjától kezdődően marasztalta az alperest a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamatban.

Az elsőfokú bíróság a le nem rótt kereseti illeték összegét ítéletében helytelenül állapította meg 300.000 forintban, mert az, a felperes legmagasabb, 7.419.228 forint összegű keresete után az Itv. 41. § (1) bekezdése és 42. § (1) bekezdés a) pontja szerint számítva ténylegesen 445.200 forint volt. Az elsőfokú bíróság elmulasztott továbbá rendelkezni a korábbi fellebbezési eljárásban az Itv. 46. § (1) bekezdése szerint felmerült 423.900 forint fellebbezési illetékről. Az ítéletábra ezért az elsőfokú ítéletnek a le nem rótt illeték viselésével kapcsolatos rendelkezését módosította, illetve kiegészítette a felperes 68 %-os pernyertességére figyelemmel, az Itv. 74. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

A felperes pernyertessége arányában a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint összesen 120.360 forint másodfokú perköltségre, 68.850 forint előlegezett szakértői díjra, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése a) pontja és (4) bekezdése alapján 476.250 forint áfát már tartalmazó ügyvédi munkadíjból álló elsőfokú perköltségre tarthatott igényt. Az alperest 56.640 forint másodfokú perköltség, 32.918 forint előlegezett szakértői díj, és 222.885 forint elsőfokú ügyvédi munkadíj illette meg. A 81.280 forintban megállapított szakértői díj sikertelen bizonyítással összefüggésben merült fel, így a Pp. 80. § (2) bekezdése értelmében nem volt az alperes javára figyelembe vehető. Mindezekre tekintettel az elsőfokú ítélet perköltség fizetésével kapcsolatos rendelkezése helyes volt, annak megváltoztatására nem volt ok.

A kifejtettek szerint az ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben, a késedelmi kamat és illeték tekintetében az elsőfokú ítéletet megváltoztatta.

A fellebbezés csak kis részben volt eredményes. Az ítéltábla ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján az alperest kötelezte a felperes 120.000 forint és áfa összegű ügyvédi munkadíjából álló másodfokú perköltsége megfizetésére. A jelen fellebbezési eljárással összefüggő, le nem rótt fellebbezési illeték összege a korábbi fellebbezési illeték összegét nem haladta meg. Az Itv. 51. § (1) bekezdésére figyelemmel ezért az ítéltáblának további fellebbezési illeték viseléséről rendelkeznie nem kellett.

Budapest, 2014. január 7.

Világhyiné Dr. Böcskei Terézia s. k.
a tanács elnöke

Dr. Csóka István s. k.
Sándor s. k.
előadó bíró

Dr. Lente
bíró

A kiadmány hitelül:
Hilcz Ádámné
tisztviselő